

Krachtlijnen voor een gemeentelijk klimaatbeleid en voorstellen van actiepunten voor Waasmunster

Voorstel van de Klimaatgroep Waasmunster juni 2021

Cor Vandevelde, Randy De Mol, Geert David, Geert De Baere, Els Audenaert, Martine D'Haen, Ludo Lenaerts, Helena Bonne, Alexis Hylebos

Inleiding

De plaatselijke Klimaatgroep, ontstaan in het kader van de Burgemeestersconvenant, wil de gemeente en haar inwoners helpen, sturen en sensibiliseren om ons gemeentelijk klimaatactieplan daadwerkelijk te realiseren. Met de resultaten van de bevraging in 2016-2018 én de klimaatcafés, en de inbreng van Interwaas in het kader van “Waasland Klimaatland”, werden door de Klimaatgroep een tiental speerpunten weerhouden. Die speerpunten zijn aan het College van Burgemeester en Schepenen bezorgd in augustus 2016 en ook overgemaakt aan alle politieke partijen in onze Gemeente.

Die speerpunten zijn aan actualisatie en verdieping toe. Daarvoor baseren we ons op een extern document nl. het inspiratieboek¹ “Gemeente voor de toekomst” van Bond Beter Leefmilieu.

Hoe dit document te lezen?

In dit document worden teksten uit het inspiratieboek letterlijk geciteerd.

Die teksten staan cursief.

De Klimaatgroep Waasmunster geeft voorbeelden hoe de gemeenten praktisch kan inspelen via een gemeentelijk klimaatbeleid en stelt een aantal actiepunten voor. Er werd ook rekening gehouden met suggesties daaromtrent vanwege de Milieuraad.

**Die voorgestelde acties
staan in vet en zijn omkaderd.**

¹ <https://www.gemeentevoordetoekomst.be/inspiratieboek>

1 Maak meer ruimte voor water, natuur en bos

1.1 Aankopen en inrichten van gronden voor natuurontwikkeling

Als gemeente kun je zelf gronden aankopen of mede-eigenaar worden, subsidies voorzien voor natuurverenigingen waarmee zij gronden aankopen, inrichten en beheren.

Omdat natuurverenigingen met veel vrijwilligers werken, spaar je zoals gemeente geld uit. Want als de gemeente zelf gronden zou aankopen, inrichten en beheren, moet daar ook gemeentepersoneel voor ingezet worden.

Suggesties voor de gemeente Waasmunster

1.1.1. Jaarlijks een substantieel subsidiebedrag voorzien in het gemeentebudget voor natuurverenigingen of plaatselijke verenigingen die gronden aankopen met het oog op natuurbehoud mits publieke toegankelijkheid, of, als gemeente, zelf mede-eigenaar worden (bv. De Ketelbossen)

1.1.2. Sint-Franciscusscholen en Gemeenschapsonderwijs van Waasmunster bijstaan bij het vergroenen van hun speelplaatsen en de speelplaatsen van het Gemeentelijk Onderwijs zelf maximaal ontharden en vergroenen

1.1.3. Vergroenen door subsidies en sensibilisering van groendaken: zie bijvoorbeeld Stad Sint-Niklaas

<https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/wonen/bouwen-verbouwen/duurzaam-bouwen-verbouwen/premie-groendak>

1.2. Ontwikkel de natuur langs wegen

Bermen langs gemeentelijke waterlopen of autowegen kunnen met een gepast groenbeheer natuurlijke verbindingen vormen voor planten en dieren.

Neem zelf initiatief tot aanplanting van gemengde hagen langs wegen en erven en moedig de aanplanting ervan aan door particulieren met subsidies.

Het herwaarderen en ontwikkelen van buurtwegen draagt daar ook toe bij. Deze trage wegen voor de mens zijn natuurlijke snelwegen voor dieren en planten.

Als lokaal bestuur zet je best in op trage wegen die kwalitatieve verbindingswegen voor traag verkeer zijn en implementeer je het stappenplan van trage wegen in de meerjarencyclus.

Suggesties voor de gemeente Waasmunster

1.2.1. Aanplanten van kleine landschapselementen: bestaand systeem evalueren, sterk promoten (via de Vierschaarkroniek) en betoelaging eventueel verhogen. De site <https://www.waasmunster.be/kle> kan dan worden geactualiseerd.

1.2.2. Waar mogelijk het aanplanten van doorlevende hagen in woongebied met landelijk karakter en woonparkgebied verplichten (evt. gesteund door draadafsluiting) en het gebruik van kunststof tuinafsluitingen in diverse vormen en kleuren verbieden. De afbraak van bestaande kunststofafsluitingen en vervanging ervan door natuurlijke hagen promoten (eventueel extra subsidie).

Levende hagen zijn voor het milieu veel interessanter omdat ze fijn stof en CO 2 opnemen. Bovendien geven ze een natuurlijk gevoel. Zet daarom volop in op groene, levende afsluitingen van voor-, zij- of achtertuinen. Zie bijvoorbeeld <https://www.sint-martens-latem.be/plasticvrijevoortuinen>

1.2.3. Promoten, adviseren en betoelagen van bebloemen van akkerranden en houtige landschapselementen bij de landbouwers

<https://oost-vlaanderen.be/werken-en-ondernemen/landbouw/subsidies/subsidie-voor-het-aanplanten-van-houtige-landschapselementen-op-.html>

1.2.4. Waar mogelijk lintbeplantingen realiseren mits inzet van de nodige deskundigheid qua locatie en plantensoort : groene linten langs wegen (ook trage wegen) als verbinding tussen natuurgebieden

1.3 Meer waterbuffering en natuurlijkheid

Verwijder de nodeloze verhardingen op openbaar domein en langs wegenis en vervang het door natuurlijk groen. Ondersteun de particulieren voor onthardings-initiatieven met subsidies.

Vermijd grote siergazons in parken en plantsoenen en vervang het door meer natuurlijke en spontane kruiden- en plantengroei en tracht de burger hiervoor ook te sensibiliseren.

In de omgevingsvergunningen leg je via de stedenbouwkundige voorschriften, de nodige verplichtingen op inzake verhardingen, opvang en herbruik van oppervlakte- en regenwaters, lozing van afvalwaters, doorlevende hagen, heraanplantingen enz.

Suggesties voor de gemeente Waasmunster

1.3.1. Als gemeente het goede voorbeeld geven op vlak van ontharding en vergroening:

- vergroening en ontharding van Vierschaar, Neermolen, ...
- verwijderen van soms onnodige, soms onbruikbare, zelfs gevaarlijke voetpaden of parkeerstroken , en vervangen door bermen en evt. bijkomende beplantingen, zoals in sommige delen van de Kapelwijk en de Hollandse Molen, de Acacialaan en Lovimmowijk (evt. met flankerende maatregelen voor veiligheid van voetgangers op de rijbaan).
- zelf als gemeente voluit kiezen voor biodivers beheer van gemeentelijke grasperken, plantsoenen, bermen , aan bushaltes, speelpleinen, ronde punten... en de bevolking hieromtrent informeren en ook sensibiliseren om het zelf ook te doen: meer kruiden, bloemen, bijen en vlinders ! Het gemeentelijke bermbeheersplan dringend updaten.
- groendaken en bijenhoeven: zelf als gemeente initiatieven nemen voor groendaken op gemeentelijke gebouwen en bijenhoeven.

Wat betreft het ontharden maakte de klimaatgroep een kaart die in te lezen is in Google Earth en op aanvraag beschikbaar is

Waasmunster - Ontharding (1).kmz

1.3.2. Als gemeente de burgers sensibiliseren en ondersteunen (door betoelaging of ontzorging) voor ontharding, aanleg of heraanleg van voor- en achtertuinen :

- organiseer gratis deskundig advies en bijstand en eventueel subsidie voor het ontharden en vergroenen van particuliere voortuinen (groene voortuinen dragen bij tot een aangename leefomgeving (zie bv. <https://www.lochristi.be/download.ashx?id=19101>) of geveltuinen (zie bv. <https://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/natuur-en-milieu/geveltuin> en ook <https://www.geveltuinbrigade.be/ik-wil-een-geveltuin/>

- organiseer gratis deskundig advies (bv. via VELT) voor de aanleg van een ecologische tuin voor de (her)aanleg van particuliere tuinen o.m. bij de aflevering van de bouwvergunning (zie bv. <https://www.tuinrangers.be/gemeenten>).

1.3.4. Na inventarisatie van de gemeentelijke (ook OCMW) onbebouwde eigendommen, overgaan tot maximale bebossing, herbebossing of spontane bebossing van die percelen waar mogelijk, tenzij zij verpacht zijn aan familiale landbouwbedrijven. Idem voor betreft eigendommen van andere gemeenten en OCMW's die op het grondgebied Waasmunster liggen.

1.3.5. Op gebied van onderhoud van de onbevaarbare waterlopen en grachten, in overleg gaan met de Polderbesturen, om te komen tot een ecologisch verantwoord waterbeheer, met voldoende buffering en oordeelkundig beheerste afvoer van de oppervlaktewaters

2. Duurzame energie van eigen bodem: Investeer in een fossielvrije gemeente door energiebesparing, hernieuwbare energie en een slim net

2.1. Energiebesparing op de eerste plaats

Werk aan een versnelling van diepgaande renovaties. Geef renovatieadvies en begeleiding of leid je inwoners actief toe naar bestaande initiatieven.

Zorg daarbij voor maatregelen op maat voor specifieke doelgroepen, zoals een renteloze lening en een persoonlijke begeleiding.

Suggesties voor de gemeente Waasmunster

2.1.1. Gemeentelijk premiestelsel voor energiebesparende verbouwingen optimaliseren en afstemmen op andere bestaande premiestelsels (gewest, provincie, Fluvius...)

2.1.2. Actievere verwijzing kandidaat-verbouwers naar het gratis Steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen en begeleiding bij de opmaak van [het subsidieaanvraag dossier](#). Bijvoorbeeld in de Vierschaarkroniek een eigenaar of huurder aan het woord laten die gebruik heeft gemaakt van zo'n initiatieven en zijn besparingen echt kan aantonen.

2.1.3. Starten met een wijkaanpak: bijvoorbeeld de Kapelwijk. Bij een collectieve wijkrenovatie worden buurtbewoners gesensibiliseerd om samen te renoveren. Dit levert een grote winst op in efficiëntie en gemak. Vooral de ontzorging en de kwaliteitscontrole zijn sterke troeven. Deze aanpak garandeert ook eerlijke prijzen. Zo zal je eerst geïnformeerd worden over het aanbod tijdens een infosessie. Wie instapt, krijgt een huisbezoek van een renovatie -deskundige. Samen wordt gekeken welke werken kunnen uitgevoerd worden. Kandidaat-verbouwers worden geïnformeerd over alle vormen van subsidiëring en sociale kredieten. Kan gecombineerd worden met collectieve aankoop van zonnepanelen (zie verder project "Zonnig Waasland").

Kijk en luister naar <https://www.youtube.com/watch?v=nCUxK3W8AXU> : tips voor wijkrenovaties !

2.1.4. De opmaak van een stappenplan met het oog op het verleden van het openbare verlichtingsnet en de aanpassing van het brandregime, met het oog op een drastische vermindering van het energieverbruik.

2.2. Investeren in hernieuwbare energie

Moedig de inwoners van je stad of gemeente aan om te investeren in hernieuwbare energie en deze energie slim in te passen in het net, door gebruik af te stemmen op de productie en eventueel in (al dan niet collectieve) opslag te voorzien.

Een tip om je burgers te overtuigen: investeren in zonne-energie brengt nog altijd veel meer op dan je spaarboekje.

Om ervoor te zorgen dat iedereen kan genieten van de voordelen van zonne-energie, zorg je voor advies op maat voor de individuele installaties, en kun je aanbestedingen voor zon op grote daken (zoals van scholen en andere gemeentelijke gebouwen) organiseren, met extra stimulansen voor burger-coöperaties en kwetsbare doelgroepen.

Suggesties voor de gemeente Waasmunster

2.2.1. Zoals al in vele andere gemeenten gebeurt, zou de gemeente als voorwaarde voor een nieuwe windturbineproject op ons grondgebied kunnen stellen, dat in dergelijke projecten minstens 50% rechtstreekse participatie van de burgers moet voorzien worden via een plaatselijk actieve burgercoöperatie (rescoop).

Zie voorbeeld Stad Oudenaarde:

https://www.rescoopv.be/sites/default/files/GR_OUDENAARDE_20191125_SRVGEUNI2_3e%20gang_1733_001.pdf

Op die manier vloeit dan toch een gedeelte van de winst (minstens 50 %) terug naar de plaatselijke bevolking, en stuit het project doorgaans op veel minder weerstand.

Het Aspiravi-project op de Ruiter kan dan door de gemeente en de plaatselijke bevolking voluit ondersteund worden.

2.2.2. Subsidies van de nationale en regionale overheid veranderen nogal snel. Op de site van de gemeente en via andere kanalen verwijzingen geven naar die nieuwe reglementen (bijv. recente aanpassingen van de thuisbatterij).

2.2.3. Het plaatsen van zonnepanelen op particuliere woningen aanmoedigen en faciliteren (zie bijvoorbeeld project “Zonnig Waasland” van MegaWattPuur, ondersteund door Prov. Oost-Vlaanderen) en verder zelf investeren in zonnepanelen op de gemeentelijke gebouwen, (bijvoorbeeld Manta) door zelfinstallatie of via installatie door MegaWattPuur.

2.3. Een strategie voor groene warmte en uitfasering van fossiele brandstoffen in jouw gemeente.

Als gemeente kan je ook bijdragen aan de uitbouw van lokale energienetten door mee je schouders te zetten onder een lokale energiecoöperatieve, die de uitbating van een plaatselijk energienet op zich neemt.

Suggesties voor de gemeente Waasmunster:

2.3.1. Mogelijkheden onderzoeken voor een warmtenet in het Wareslageproject (indien dit doorgang zou vinden) op basis van de warmte van de afvalwaters in de collector, en realisatie hiervan indien technisch en economisch haalbaar , mogelijks in combinatie met centrale warmtepompen (<http://latent.be/wp-content/uploads/2016/02/LATENT-powerpoint.pdf>)

Idem Hoogendonckwijk.

2.3.2. Desinvesteer uit fossiele brandstoffen

De financiële reserves en/of pensioenfondsen van de gemeente worden belegd in fondsen, wellicht zonder rekening te houden met de milieu-impact van de beleggingen.

Waasmunster kan zich aansluiten bij de wereldwijde “Divestment”- beweging en hiermee een grote stap zetten in de strijd tegen de klimaatopwarming.

Als promo kan deze relatief gemakkelijke stap voor de gemeente wel tellen en zo kan de gemeente ook de burgers aansporen verantwoordelijk met hun geld om te gaan.

<https://gofossilfree.org/be/stad-gent-desinvesteert-als-eerste-belgische-stad-uit-fossiele-brandstoffen/>

3. Duurzame mobiliteit

3.1. *STOP-principe = comfort voor voetgangers, fietsers én bewoners*

Stappers en Trappers krijgen voorrang, daarna komt het Openbaar vervoer, en pas dan Privaat vervoer met de auto. Door dit STOP-principe toe te passen in de stads- of dorpskern, dring je het autogebruik terug en wordt stappen en trappen de eerste keuze.

Door invoering van zone 30 en fietsstraten en knippen van straten in wooncentra en woonwijken, ontmoedig je het autoverkeer en maak je de woonomgeving veel aangenamer.

Suggesties voor de gemeente Waasmunster:

3.1.1. Verbod op en/of vermijden van oneigenlijk gebruik van de wegen:

- geen doorgaand verkeer op puur plaatselijke wegen of woonstraten: grote positieve impact op de woonomgeving, meer ruimte voor groen en ontharding.
- geen autoverkeer op puur landelijke wegen (doorknippen, tractorsluis....)

Voorbeelden: Oudeheerweg (tussen Belselestraat en E17), verlengde Wareslagestraat, enz...

Alleen maar positieve gevolgen: geen verstoring van rust, natuur, wandelaars en fietsers, en veel minder onderhoud van de weg

3.1.2. Herinrichting verkeersorganisatie Waasmunster-centrum. We pleiten voor

- fietsstraten in de Hoogstraat, Kerkstraat, Rivierstraat
- een knip van de Gentstraat ter hoogte van de post, zodanig dat de parking bereikbaar blijft (mits kleine aanpassing)

3.1.3. Herinrichting Heide met extra aandacht voor fietsers , wandelaars en woonomgeving: meer fietsstraten, zone 30, knippen, enkele richtingen installeren.

Nieuwe of bestaande wegversmallingen of asverschuivingen dermate aanleggen dat de fietser naast de versmalling zijn weg kan voortzetten

3.1.4. Aanleg voorzien van een goed uitgerust en verlicht parallelle fietspad langsheen de Hoogstraat/Stationsstraat en een fiets- en voetgangerstunnel onder de N446.

3.1.5. Een voldoende grote en overdekte fietsenstalling aan de Meermin en dringend een veilige overgangsmaatregel nemen voor een veilige toegankelijkheid van “ De Meermin” met de fiets en te voet (via Scheldecub? , verbreding, beveiliging, nivellering van pad langsheen de N446 ?).

3.1.6. Dringende aanleg van gescheiden fietspad langsheen de Nijverheidslaan, vanaf Den Hert tot grens Sint-Niklaas, aansluitend met het nieuwe fietspad langsheen de Heimolenstraat, en veilige fietsvoorzieningen langsheen de Sousbeekstraat en de Groenselstraat.

3.1.7. Snelheidsregimes: een consequent beleid op basis van snelheidszones 30, 50 en uitzonderlijk 70 km/u. Zone 30 in alle woonwijken en woongebieden, waar dus doorgaand verkeer ongewenst is (Kapelwijk, Hollandse Molen, Vicus Pontrave, Pontravewijk, Heikenwijk, Heesdonk, Durmedal, ook op de Heide), woonkernen en schoolomgevingen

(Waasmunster-centrum, Sombekedries, Ruiterkern, StAnnadries ...). Elders zone 50. En zone 70 wordt de uitzondering (N70, laatste deel Neerstraat, laatste deel Nijverheidslaan).

3.1.8. Nieuwe centrumstraten (bijvoorbeeld de Kerkstraat) inrichten op basis van comfort en veiligheid van fietsers en voetgangers (groenvoorziening, geen niveauverschillen, centrale regenafvoer, asverschuivingen ...)

3.1.9. Verbindingen openbaar vervoer met belangrijkste kernen (Sombeke, Heide, Ruiter St Anna), aansluiting deelwagens/deelfietsen bij knooppunten.

3.1.10. Blijven inzetten op veilig schoolverkeer: bijvoorbeeld 1 dag per maand op autoluwe dag in samenwerking met scholen. Dan fietspooling organiseren vanuit diverse vertrekpunten die begeleid wordt door politie en/of leerkrachten en/of vrijwilligers. Schoolomgevingen op dat moment verkeersvrij maken bij begin en einde van de scholen.

3.2. Trage wegen

Als lokaal bestuur zet je best in op trage wegen als kwalitatieve verbindingswegen voor traag verkeer en uitbreiding van het fietsnetwerk. Implementeer het stappenplan van trage wegen in de meerjarencyclus.

Maak een onderscheid tussen puur natuurwegen (minder onderhoud, enkel “veilig toegankelijk”) en functionele trage wegen (ook geschikt voor fietsers, dus behoorlijk onderhoud d.m.v. halfverharding).

Suggesties voor de gemeente Waasmunster:

3.2.1. Meer en betere promotie en communicatie omtrent de bestaande “Trage Wegen”: aanvulling van ontbrekende benamingen, een digitale tragewegen-kaart enz.

3.2.2. Beter en systematisch onderhoud van de Trage Wegen, naargelang hun gebruik: natuurvriendelijke materialen, zoals bijvoorbeeld houtsnippers, op de pure wandelwegen, halfverharding (porfiersplit, fijne grind bijvoorbeeld) op de meer functionele Trage Wegen, zoals de Katteneekwegel, Marktwegel en Bombarwegel.

3.2.3. Verbod van prikkeldraad langs functionele trage wegen (zeker in bosgebied en afhankelijk van de breedte en het gebruik, bijvoorbeeld de Katteneekwegel). Desnoods zelf verwijderen in toepassing van het Decreet houdende de gemeentewegen.

3.2.4. Aandringen bij de Vlaamse Waterweg om de kruin van de nieuwe wandeldijken te voorzien van een doeltreffende halfverharding, zodat die écht geschikt is voor puur recreatief en traag fiets- en wandelverkeer.

3.2.5. De mogelijkheden rond Trage Wegen ten Noorden van de E17 opnieuw onderzoeken, o.m. het voorstel “trage-wegen-lus rond de Ruiterskerk” verder uitwerken.

3.3. Groene en gedeelde mobiliteit

Voorzie voldoende publiek toegankelijke, slimme laadinfrastructuur.

Je verduurzaamt de eigen gemeentevloot en schakelt emissievrije voertuigen in om de klimaatimpact te verlagen.

Zorg dat alle door de gemeente aangekochte voertuigen emissievrij zijn.

Als lokaal bestuur kun je zelf een autodeelsysteem opzetten met het eigen gemeentelijk wagenpark buiten de kantooruren en/of met nieuw aangekochte elektrische deelwagens. Zorg ervoor dat er voldoende parkeerplaatsen beschikbaar zijn voor autodelen.

Suggesties voor de gemeente Waasmunster:

3.3.1. Het bestaand project Elektrisch Autodelen veel sterker in de kijker zetten: herhaalde info via de Vierschaar en sociale media (hoe werkt het, wat kost het,)

Project constant evalueren en eventueel uitbreiden met gemeentelijke voertuigen buiten de werkuren en in de weekends.

3.3.2. Praktische sessies organiseren bij de wagen(s) tijdens een dag/week van de mobiliteit (of bij officiële opening de Meermin). Tip de stad Sint-Niklaas voorziet een “gratis testrit” <https://www.sintniklaasklimaatstad.be/ondernemen/win-een-gratis-testrit-voor-elektrische-deelwagen>

3.3.2. Burgers aanmoedigen om hun (evt. tweede) wagen in een deelsysteem te steken.

3.3.3. Opteren voor elektrische voertuigen bij nieuwe aankopen en bij schooluitstappen per bus de voorkeur geven aan elektrische en waterstofbussen

4. Duurzame ruimtelijke ordening

4.1. Dichter en gezelliger bij mekaar, met meer plaats voor groene open ruimte

Hoe kunnen onze woonwijken er in de toekomst uitzien?

Waar straten echte leefstraten zijn met royale voetpaden, zitbanken, straatbomen, geveltuinen, speelplekken en stadstuintjes. Waar burens de auto's die ze af en toe nog nodig hebben, onder elkaar delen. Waar tuinen worden samengevoegd. Waar cohousing en zorgwonen de sociale contacten verbeteren. Waar duurzame stroom voor iedereen beschikbaar is. En waar het fijn wonen is voor jong en oud.

Vervolgens kun je als gemeente aansturen op buurtwinkels en buurtcentra (o.a. voor ouderlingenzorg) in bestaande te renoveren of nieuwe woonwijken.

De Duurzaamheidsmeter Wijken10 van de Vlaamse overheid (zie <https://do.vlaanderen.be/bestanden-duurzaamheidsmeter-wijken>) is een hulpmiddel om een bouwproject te evalueren voor verschillende thema's, zowel bij de start als doorheen de ontwikkeling van een woonwijk. De duurzaamheidsmeter screent negen thema's, zoals mobiliteit, groen- en natuurontwikkeling, waterbeheer en energiegebruik. Zie do.vlaanderen.be/duurzaamheidsmeter-wijken. Voor elk thema kun je apart nagaan hoe goed een stedenbouwkundig project scoort. Daarbij geeft de meter ook een eindevaluatie met een globale duurzaamheidsscore voor het gehele project.

Suggesties voor de gemeente Waasmunster

4.1.1. Opmaak van een stedenbouwkundige verordening om de negatieve impact op het milieu en het klimaat van de omgevingsvergunningen tot een minimum te beperken.
Bv. door de maximaal toegelaten oppervlakte aan verharding uitdrukkelijk vast te leggen en alle verhardingen in het kader van een omgevingsaanvraag vergunningsplichtig maken

4.1.2. Nieuwe woonprojecten onderwerpen aan de Duurzaamheidsmeter Wijken 10. We denken meer bepaald aan het project Wareslage (mocht tot realisatie komen) en aan het project Hoogendonck. Voor meer informatie zie <https://do.vlaanderen.be/duurzaamheidsmeter-wijken>
Voor beide projecten zou aan de ontwikkelaars een streefscore van minimaal 55 kunnen opgelegd worden.

4.1.3. Bij herinrichting van straten, de inwoners hierbij maximaal betrekken, om zo in samenspraak met ambtenaren, politici en deskundigen tot een échte "leefstraat" te komen. Zie: <https://www.leefstraat.be/over-leefstraat/>

4.1.4. Faciliteren van cohousing en andere vormen van gemeenschappelijk wonen (samenhuizen, opdelen grote villa's).

4.2. Renoveren en/of slopen/herbouwen

Ongeveer een derde van onze huizen is meer dan zestig jaar oud. In die verouderde huizen is isolatie vaak slecht of helemaal afwezig, waardoor ze veel energie verbruiken.

Het renoveren van die oude woningen kan door de gemeente ondersteund worden met financiële en andere (gratis eco-renovatieadvies) stimuli.

Het kan soms een interessantere piste zijn om die oude rijwoningen te slopen en te vervangen door nieuwe kleine, energiezuinige woningen.

Suggesties voor de gemeente Waasmunster

4.2.1. Gemeentelijk premiestelsel optimaliseren en actief promoten, en eigenaars begeleiden naar gratis eco-renovatieadvies. Zie ook punt 2.1.

4.2.2. Een visienota en actieplan ontwikkelen en in uitvoering brengen voor de verwaarloosde delen van de Hollandse Molenwijk, samen met de betrokken actoren. Mogelijks ook een wijkaanpak (cfr. punt 2.1.3).

5. Circulaire economie

5.1. Stimuleer en ondersteun de (lokale) kringloop- en deeleconomie

- Kies voor een circulair aankoopbeleid.

Een gemeentebestuur koopt dagelijks materialen aan: van kantoorinrichting tot materiaal voor de groendienst. Circulair aankopen houdt in dat je, in plaats van spullen steeds weg te werpen en te vervangen, dynamische en aanpasbare producten en oplossingen uitprobeert. Je kiest voor:

- Diensten in plaats van producten
 - Hergebruikte/opgewaardeerde/tweedehands goederen
 - Herbruikbaar materiaal
 - Duurzaam biobaseerd of biodegradeerbaar materiaal
 - Delen van middelen
-
- Zet druk voor statiegeld via de media en de politiek. Bij een statiegeldsysteem brengen mensen hun lege flesjes en blikjes naar de supermarkt en krijgen ze een vergoeding in de plaats. De financiële stimulans overtuigt mensen hun verpakkingen niet zomaar weg te gooien. Het resultaat: 40 procent minder zwerfvuil.
-
- Geef steun aan en promoot plaatselijke deelinitiatieven, zoals repaircafé, autodelen enz...

Suggesties voor de gemeente Waasmunster:

5.1.1. Aanhoudende en herhaalde sensibilisering en concrete informatie via sociale media en de Vierschaar rond recyclage, correct sorteren, compostering, containerpark, verpakkingsloos winkelen enz...

5.1.2. Extra steun, promotie en info voor initiatieven rond circulaire economie, zoals repaircafé, tweedehandsbeurzen, spullenbibliotheek, weggeefwinkels, Peerby en andere initiatieven.

5.1.3. De gemeente kiest voor maximaal herbruik van bestaande materialen en voor een circulair aankoopbeleid.

Algemene info: <https://aankopen.vlaanderen-circulair.be/nl>

Kantoormeubelen bijvoorbeeld : <https://nnof.be/>

6. Voeding en landbouw

6.1. Versnel de transitie naar een meer plantaardig, duurzaam en gezond voedingspatroon. Geef het goede voorbeeld. Als lokale overheid heb je een sterke sensibiliserende kracht. Het goede voorbeeld geven is op vele vlakken een efficiënte manier om inwoners te bereiken. Zet het aanbod in de kijker door mee te doen aan 'Veggie-dag'. Door zelf op je recepties plantaardige hapjes aan te bieden, maak je de aanwezigen warm voor een meer plantaardig eetpatroon. Neem in de bestekken duidelijk op dat er volwaardige en lekkere plantaardige alternatieven moeten voorzien worden, net als een aandeel bio. Ondersteun en promoot het aanbod en de verkoop van lokale voedingsproducten.

Suggesties voor de gemeente Waasmunster:

6.1.1. Aanhoudende sensibilisering van de burger via ondersteuning van lokale initiatieven, zoals Veggie-dag, de wekelijkse markt (aantrekken van korte keten-kramen) en promoten van korte keten en Veggie in de scholen

6.1.2. Voorbeeldfunctie gemeente waarbij ze op evenementen zoals opening nieuwe gebouwen, vernissages (tentoonstelling, concerten) bewust kiest voor veggieproducten en de korte keten.

6.2. Maak ruimte voor lokale productie

Om het lokaal en duurzaam consumeren te versterken, is het belangrijk om als lokaal bestuur ruimte te maken voor duurzame landbouw. In plaats van (landbouw)grond te verkopen aan de hoogste bidder, kan een bestuur inzetten op een open oproep waarbij er aan de hand van vooropgestelde criteria wordt gezocht naar een geschikt project voor de gronden. Op die manier kunnen lokale besturen actief inzetten op het maken van ruimte voor projecten met een maatschappelijke meerwaarde. Een bioboerderij, plukboerderij, voedselbos kunnen een extra dynamiek teweeg brengen voor de lokale gemeenschap. Er wordt ruimte gemaakt voor hoevetoerisme, boerderijklassen of een ontmoetingsplek voor de buurt. Lokale besturen die hun gronden niet willen verkopen, kunnen via erfpacht hun gronden langdurig in gebruik geven aan een project dat een meerwaarde biedt voor de lokale context. Hetzelfde geldt voor de "volkstuintjes" en "samentuin": ondersteuning via terbeschikkingstelling voor lange duur van de nodige gronden.

Suggesties voor de gemeente Waasmunster:

6.2.1. Ondersteuning van initiatieven, zoals Samentuin en Volkstuintjes, en hiervoor voldoende oppervlakte ter beschikking stellen. Private plaatselijke initiatieven, zoals een plukboerderij, bioboerderij, ondersteunen en promoten en eventueel beschikbare gemeentelijke landbouwgrond hiervoor prioritair in huur of pacht geven.

6.2.2. De gemeente moet bij nieuwe aanplantingen zelf meer aandacht geven aan fruitbomen en -struiken